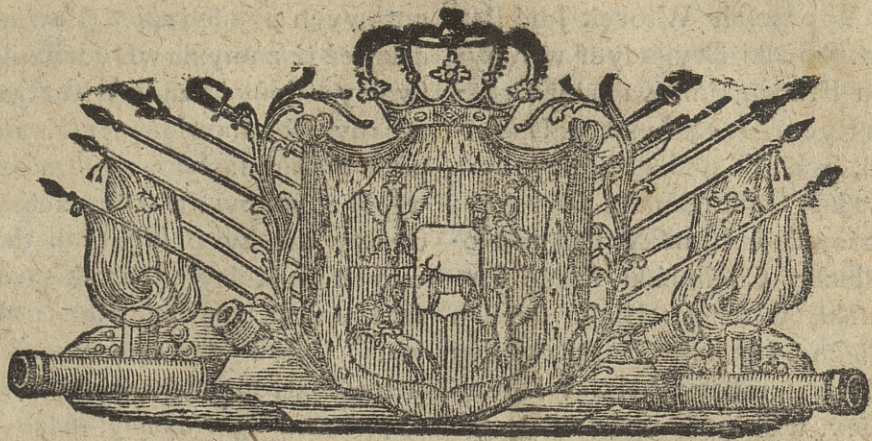

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
W SOBOTĘ DNIA 20. LUTEGO ROKU 1768.

Z Warszawy d. 20. Lutego.

Najjaśniejszy Król Jmć P. N. M. dnia zaonegdajszego po wyśuchaniu Mszy Świętej w Kaplicy Zamkowej brał dawany sobie i innym przytomnym Panom popielec przez Jmci X. Szeptyckiego Biskupa Lwowskiego R. G. U. oraz Koadjutora Metropolii Kijowskiej.

Dnia wczorajszego J. K. M. powracniwszy ze Mszy Świętej na Pokoie, dawał prywatne audiencye różnym Jchmciom,

między któremi znajdował się Jmć P. Łącki Podkomorzy Brześci Kujański, Pułkownik J. K. MCi, i inni świeżo tu przybyli.

Dzwony Kościołów tutajszych ogłaszać zaczęły od dni kilku zeyście z tego świata Jmci Pana Maślakiego Kasztelana Wileńskiego Hetmana W. W. X. Litewskiego.

Jmć Pani Lipka Kasztelanowa Łęczycka w przeszłym tygodniu szczęśliwie powiła Córkę, której nazajutrz na Chrzcie

Świętym dane są imiona Anna,

Scholaſtyka, Tereſſa, Aloizya, Joanna.

W przeſzły Wtorek Jmć Pan Jakubowſki Brygadyer w Woysku Francuſkim, Kawaler Orderu Rycerſkiego Świętego Łudwika, wziął Szlub z Jeymć Panną Łoſką Chorażanką Owrucką; który dawał Jmć X. Biſkup Ko-adjutor Chełmiński Xiążę Siełuński, w Pałacu Bielińskich, u Xiężny Jeymci Sangulzkowey Maſzałkowey Wielkiej Litewskiej, w przytomności wielu godnych Dam i Kawalerów.

Z Piotrkowa d. 17. Lutego.

Zwykłe czterdzieſtgodzinne nabożeństwo przez trzy dni za-puſtne odprawilo ſię w Koſciele tuteyſzym XX. Jezuitów. Dnia pierwſzego i trzeciego ſpiewał Miſzą S. Jmć X. Pacynowſki Deputat Chełmiński; zakończył zaś uroczyſcie Xiążę Jmć Radziwiłł Referendarz Koronny w przytomności J. O. Trybunału i wielu innych dyſtyngowanych Osób, którzy przez wſzyſtkie trzy dni na toż Nabożeństwo przykła-dnie ugłęczali.

Z Liworny d. 6. Stycznia.

General Paoli poſtanowił oprócz innych politycznych uſtaw do uſzczęśliwienia Korſycki ſłużących, uſtawić bank

publiczny, w którym wekslowe liſty przyjmowane będą za miarę gotowych pieniędzy. Powia-daia też iż zamyſła w Ojczyźnie ſwoiej założyć rząd Ariſtokra-tyczny, i że dla ułożenia Kraiu podług ſkłonności i obyczajów wſpółziomków ſwoich, zebrał uſtawy rzeczy poſpolitych dawnych i późniejszy, także rozmaite w nich poſtanowione prawa. Umyſł iego gruntowny, pełen roztropności i wiele rzeczy razem ogarniający, może z tych materyałów wſzyſtkich rzecz jednę ułożyć, która nie mniej podziwienia w Europie wzbudzi jak dzieła wojenne tego uwolniciela Korſyki. Galera jedna Maltańska zabrała temi czaſy na morzu ſrzodziemnym okręt Turecki zo armatami o-fadzony, na którym naydowało ſię 50 tyſięcy Cekinów dla Ceſarza Tureckiego.

Z Parmy d. 24. Stycznia.

Zwierzchność baczenie zawsze mająca na pomnożenie kunſztów tych zwaſzcza, które rolnictwa tyczą ſię, kazała Memoryał wydrukować tyczący ſię ziela jednego Sulla albo Silla nazwanego, którego używają z wielkim nader pożytkiem na wyſpie Malcie i w Seminara

w Kalabryi do założenia łąk kunsztownych, dających zwierzętom paszę nader wyborną i obfitą. Ziele to tym jest wyborniejsze, iż ie bez kosztów lub pracy wielkiej mieć w obfitości można. Ponieważ rzucane tylko na ziemię bez żadnego orania lub kopania być może. Przełożony Watykańskiey Księgarni Jozef *Assemani* wślawiony nauką po całym świecie umarł w Rzymie dnia 15 Stycznia.

Z Mantui d. 25. Stycznia.

Akademia nauk wyzwolonych i umiejętności ustanowiona roku przeszłego w tym tu mieście założona, podała następujące pytania do osiągnięcia ustanowionej nagrody. I. Jaki sposób nayprościejszy jest do złączenia obfitości żywności z wolnością handlu, i wywożenia zboża. II. Który sposób naypewniejszy, nayłatwiejszy, i naymniey kosztowny jest tak co do utrzymania, iako i co do wykonania, aby brzegi rzek tamy mających nie były od wody płute, tych zwłaszcza, które podlegają częstym wezbraniom wody od 12 do 18 stop nad zwykłą wysokość. III. Jaka jest przyczyna prawdziwa, dla której w starożytności ieszcze powietrze Mantuań-

skie za niezdrowe poczytane było, i jakim sposobem mogłoby ieszcze stać się zdrowiejsze. IV. Rympoistwo czy pomaga co do uszczęśliwienia Kraiu, i jakim sposobem celem polityki być może. Nagroda będzie przyśadzona w Listopadzie przyszłym. Ci którzy ją przyśadzoną sobie będą mieli tym samym Akademikami zostaną. Dyssertacye mają być posłane do Jmci Xiędza *Salandri* Sekretarza Akademii.

Z Piktawu Poitiers d. 15. Stycznia. Na przedmieściu tutejszym *Monbernage* nazwanym trafił się przypadek, którego tu o konieczności opisujemy. Pod skalą pewną wykowano loch na 16 stop głęboki. Skala cała rozciągała się na 32 łokcie wzdłuż a na 23 w góre, tym wykowaniem gdy zewzład podparta być przestała, obaliła się w nocy z dnia 10 na 11 tego miesiąca około godziny drugiej z rana. Skala ta przyległa była mieszkaniu Panien Miłosierdzia, w którym część iedną na dwa piętra wywyższoną, na wiele izb podzieloną, i salę wielką, w której Szkoła dla dzieci była, do szczętu zbarzyła. Dwie pensyonarki życie straciły, a z rozwalin dwie

flaktry i jedną służebną dobyto
które rany nie bardzo jednak
szkodliwe odniosły. Sprzęty
wszystkie całe są zepsute. Sklep
pod skałą z wszystkim co tylko
zamykał zawalony równie ja-
ko i trzymałe przyległe Kamie-
nice, z których jednak ludzie
kilkadziomai pierwej wynieśli się.

Z Londynu d. 26. Stycznia.

Dnia 22 tego miesiąca Pan
Fuller podał Jzbie niższej Pro-
jekt do prawa względem ułoże-
nia diwidendy Kompanii Indyi-
skiej od siebie poprawiony. Ktò-
ry po długich sprzeczkach był
potwierdzony. Kupcy tuteysy
z Ameryką korespondencyą
mający postanowili podać opisa-
nie dokładne i obszernie stanu,
w którym handel ich zostaje,
Habi de Hillsborough Sekretarzo-
wi stanu. Gdy rewizya wszy-
stkich okrętów Królewskich uczy-
niona była, postrzeżono iż okrę-
ty w *Medway* stojące tak od ro-
baków ztoczzone były, iak te
wszystkie, które w daleką pu-
szczaia się żegluge, przeto Ad-
miralicya kazała wszystkie wo-
ienne okręty nałze blachą mie-
dzianą pobić. Piszą z *Sale* iż Ce-
sarz Marokański wszystkim Cu-
dzoziemskim Konsulom donieść
kazał, że pierwszy z *Kommen-*

dantów rozbojniczych okrętów
narodu tego, który się odważy
rabować okręt do Chrześcian na-
leżący, wbity w armatę i wy-
strzelony będzie. Burmistrz tu-
teyszy kazał aby przez całą zi-
mę rozdawano ubogim 50 funtów
mięsa wołowego warzonego i
bardzo wiele chleba. Powiadaia
tu, iż ułożona jest planta do u-
stanowienia wielkich składów
zboża w Anglii i w Xięstwie Wal-
lyi, która planta na teraz nieylzey
jeszcze *Sessyi* Parlamentowey
ma być roztrząśniona. Ustano-
wiona tu w krótcie będzie woj-
skowa szkoła dla wyćwiczenia
młodzi w sztuce wojenney. Xią-
żę *de Gloucester* ma być oney pro-
tektorem. W *Heaton* w Hrab-
stwie *Torck* znaleziono na gro-
bie jednym następujący napis.
Tu leży ciało *Wilhelma Stetton*,
który umarł mając lat 97 z pier-
wszey żony miał dzieci 28, 17 z
drugiey. Oycem był 45 dzieci
dziadem 80 pradziadem 97.
Nad pradziadem 23 ogulem 247.

DONIESIENIE

Kareta vis avis lakierowana,
czerwoną trypą wybita, 7. okien bli-
sowanych, za 140. Czerw: Złotych
jest do przedania u Jmci *P. Marcini-*
kowskiego naprzeciwko Forty *Jchmć*
XX. Paulinów na Długiey *Ulicy*.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 20. LUTEGO ROKU 1768.

Z Kastillonu 15. Stycznia. Odebraliśmy od Arcyksięcia Jmci dobrodziejstwo, miłość jego ku poddanym swoim należyć okazujące. Tu i w okolicznym kraju nader niezdrową wodę mieliśmy. O 4 mile ztąd znaleziono trzy krynice z których woda po przyzwolonych doświadczeniach znalazła się być nader dobra. Tę wodę Arcyksiążę Jmć rurami do nas sprowadzić kazał, co dla nas i wszystkich okolicznych obywatelów blisko morza położonych oobliwizą jest wygodą.

Z Porto-Ferajo d. 16. Stycznia. Według ostatnich wiadomości z wyspy Korsyki, General *Paoli* po oglądaniu pogranicznych fortec tej wyspy, i opatrzeniu onych w żywność, powrócił do *Corte*, gdzie częste miewał konferencye z radą narodową, których cel do tąd utajony, wkrótce jednak odkryty być ma.

Z Florencyi 23 Stycznia. Jmć *X. Bandini* Kanonik przełożony Księgarni Wawrzyńcową nazwaney, ofiarował Arcyksięciu Jmci tom drugi Katalogu dokładne opisanie zawierającego rękopisów Greckich teyże Księgarni. To dzieło przedsięwzięte było za panowania y z rozkazu Franciszka I. ś. p. Cesarza, y pierwszy tom onego wydany był R. 1764. Dnia 20 tego miesiąca wielka u Dworu była gala, z okazji doroczney pamiątki narodzenia Krola Jmci Hiszpańskiego. Ale Arcyksiężna Jmć iako pólgu bliska z pokoiów swoich nie wychodziła.

Z Paryża 22 Stycznia, Dnia 16 tego miesiąca postanowi parlament, podać Krolowi Jmci remonstracye względem przy

wrocenia i pomnożenia jurisdikcyi, rady wielkiej Królewskiej. Mianowani są Kommissarze na ułożenie tychże remonstracyi. *Facultas Medica* tuteysza zgromadziła się przeszłego tygodnia i przedsięwzięła radę względem zaszczepienia ospy. Trzydziestu dwóch doktorów przeciwnych było temu zaszczepieniu, a 23 o-nemu przychylnych. Ośmiu lub 10 doktorów było, którzy od przełożenia swojego zdania wstrzymali się. Zatem uchwalono liczniejsze zgromadzenie doktorów zebrać, aby to tak wielkiej wagi pytanie kiedykolwiek zupełnie rozwiązane było. Z *Rennes* miasta stołecznego Brytanny piszą, iż patronowie do tamecznego parlamentu należący nowe do Króla Jmci remonstracye ułożyli, w których dowodzą, że liczba 120 magistratowych z których dawny parlament złożony był, ledwie wystarczała na osądzenie wszystkich spraw tej tak rozległej prowincyi, i że od czasu tego iak wyrokiem Królewskim ta liczba do 60 jest umniejszona, ledwie 20 zebrać potrafią, którzyby urząd swój rzeczywiście sprawowali. Ci zaś żadney prawie cywilney sprawy nie rozstrzygały, ponieważ zaufanie ludu w zgromadzeniu tak umniejszonym zupełnie ustało. Kawaler cudzoziemiec z rozkazu Królewskiego do Bastylii wzięty, dla tego tylko osadzony tam jest, aby ojciec jego uniknął przykrości, którąby nie omylnie doznał, gdyby sprawa syna jego zwyczajnym trybem sądzona była.

Z Paryża 25 Stycznia. Margrabia *de Brunoy* syn Pana *de Montmartel*, sto tysięcy liwrów posłał przełożonemu nad powiatem *de Montauban* dla rozdania onych ubogim tegoż kraju obywatelom. Ten przykład pobudką (iako się spodziewamy) będzie w tych nieszczęśliwych czasach nie jednemu z bogatszych naszych aręndarzów skarbowych, do umniejszenia przepychu swojego, dla poratowania wielu ludzi, którzy najpotrzebniejszymi w zgromadzeniu ludzkim będąc, jednak z nędzy giną w rozmaitych naszych prowincyach. Kardynał Jmć *de Bernis* Arcybiskup w *Alby* osobliwsze także dobroczynności swojej daie przykłady, ratując ubogich dyecezanów swoich w zimie tej, która wielu ubogich do ostatecznej nędzy przywodzi. Dwaj służący gdy dla zagrzania się w nocy naczynie pełne zarzysłych węgli wnieśli do izby swojej, nazajutrz znalezieni byli bez najmniejszego znaku ży-

cia. Gdy do pochowania onych czyniono przygotowania, przypadkiem pewny doktor nadziedzł, który kazał ich nagich na ledzie położyć, y śniegiem przykryć, po dwóch godzinach postrzeżono dymek z ust ich wychodzący. Wnet potym znaki zachowanego życia dali. Kazał ich doktor na łóżkach dobrze zagrzanych położyć, w przeciągu trzech dni za użyciem innych nader profitych lekarstw do zdrowia zupełnie powrocili.

Z Londynu d. 19. Stycznia. Dnia 15 tego miesiąca uchwalone są niektóre odmiany uczynione w Projekcie prawa pozwalającego w prowadzenie żywności solonych z Irlandyi. Tegoż dnia oddano Jzbie rozmaite rejestra, Memoryały i inne pisma dotyczące się stanu Kompanii Indyjskiej w Europie i w Indyach, także długów od niej zaciągnionych, albo pretensye, które do innych mieć może. Z rejestrów Komory pokazuje się, iż od dnia 5 Stycznia do 10 Października 1767, Anglia zagranicznym zapłaciła 900 tysięcy F. S. za pszenicę, żyto, ięczmień, owies, mąkę, groch, &c. i że od tego czasu do końca roku tenże pieniędzy wydatek, proporcjonalnie do długości czasu ieszcze był większy. Prowizya, którą płacić musimy postronnym za pieniądze od nich zaciągnięte na 40 millionuw wynoszące, przytym korzyść którą ciż postronni od noszą do publicznych naszych dochodów należąc, która korzyść na 2 millionuw wynosi, te wszystkie okoliczności sprawiły, iż Parlament nie pozwolił na powszechnie solonych towarów wprowadzenie, ale określił to pozwolenie tak, iż Irlandya tylko i nasze w Ameryce osady tę wolność mają. Tym sposobem i należycie opatrzeni być możemy, i zabiegamy wycięczeniu naszemu z wywrowadzenia pieniędzy za granice. Porządek od obywatelów osad naszych wprowadzony sprawiło, iż codziennie umniejsza się liczba towarów tam poślanych. Opieszale także jest bardzo płacenie przez nich długów tu zaciągnionych, które przy końcu przeszłego roku na 5 millionów F. S. wynosiły. Jest tu odgłos, iż urząd Kanclerza Wielkiego inney osobie oddany być ma. Ta powieść wielkie tu sprawiło podziwienie, ponieważ nikogo bardziey w tym kraju nie kochaią i godnieyszym tego urzędu nie poczytają iak Lorda Camden, który prawdy i spra-

wiedliwości miłośnikiem osobliwym będąc, według prawa w
wszystkich interesach postępuje, i wolności jak prawami jest
określona nie odstępny jest obrońcą. Wiadomość z Florys-
dy, iż Hiszpani około *Mobile* Miasta do nas należącego, nad ie-
ziorem *Port-Chartrain* wiele fortec założyli, pobudką dworowi
była posłania *Memoryału* Kawalerowi *de Gray* naszemu w Hi-
szpanii Posłowi, Hiszpani pewnie dziwować się temu będą, iż An-
glicy założenie tak wielu fortec przy Kraju Angielskim za naru-
żenie pokoju mają. Lord *Clive* z *Bath* Miasta tu do domu swo-
iego przybył w zupełnym zdrowiu, ale w kilka dni po przyby-
ciu swoim zachorował. Przyuczony do upałów Indyjskich,
zniesć tutejszych mrozów nie może. Król Jmć ma nadać ty-
tuł Xiążęcia *de York* trzeciemu Synowi swojemu. Przybył te-
mi dniami okręt jeden rybacki od nawałności przypędzony do
Gravezend, wszyscy na nim ludzie pomarli byli. Najmłodszy
między nimi 17 lat mający znaleziony był siedzący, właśnie
jakby jeszcze był żywy. Rozboje pod tym Miastem i w nimże
samym dziwnie są zagęszczone. Doktor *Milles* jeden z Ducho-
wienstwa naszego pod Królewskimi stayniami odarty z płaszcza
był, ale dogoniwszy złodzieja, związał go i do najbliższego Sę-
dziego zaprowadził. Hrabia *Chatham* coraz więcej traci da-
wney powagi swojej. Wszystko cokolwiek niegdyś pod imie-
niem Pana *Pitt* uczynił, mniej teraz jest w poważeniu, niechęć
nawet już wierzyć, iż to z patriotyzmu szczerego czynił. Przed-
tym oszczędnie żył i nader cnotliwie, ale od czasu tego jak Lor-
dem został i pensją otrzymał, wspaniale żyje, ale już oney o
publiczne dobro troskliwości nie oświadcza. Największa zaś
jego wada jest, iż z Lordem *Bute* w przyjaźni żyje.

Od *Rhenu* niższego d. 18. *Stycznia*. Z Kolna wiadomość
mamy, iż Francuzi nad *Rhenem* i *Neckar* rzekami wiele zboża
i Saletry zakupują i Magazyny zakładają, przez co tych towa-
rów cena znacznie w górę poszła. Wina *Moselańskiego* i *Ryń-*
skiego cena pewnie w krótkce upadnie, ponieważ ostatni wino-
zbiór i pomyślny nader i obfity był. Gatunki jednak wina dla
częstych deszczów przeszło rocznych są tylko pomierne.